

BRASSÓI LAPOK

POLITIKAI NAPILAP.

ELŐFIZETÉSI ARAK: $\frac{1}{1}$ évre 20 kor.,
 $\frac{1}{2}$ évre 10 k., $\frac{1}{4}$ évre 5 k. Egyes szám ára 8 f.

Felelős szerkesztő: **Dr. Weisz Ignác.**
Szerkesztő: **Győri Imre.**

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Brassó, Kapu-utca 64. sz. — Telefon: 177.

Tudomány és politika.

(A budapesti orvoskongresszus és a román orvosok.)

A Br. L. részére írta: **dr. Herrmann Antal.**

Budapest, jul. 19.

A tudomány-egyetem négy fakultásának tanulmányai közül a teológia célja szerint felekezethez fűződik, a jog nemzetek szerint differenciálódik, a filozófia főtárgyai bizonyos nyelvhez vannak kötve. Az orvosi tudomány igazán egyetemes emberi, az általános humanitást tekinti alapelvül és ország, nemzet, nyelv korlátai közé nem szorítható.

A romániai orvosok nem vesznek részt az orvosok budapesti nemzetközi kongresszusán, azzal az ürügygel, hogy Magyarországon elnyomják az oláhokat.

Magyar részről elég alaposan kifejtették ezen alkalomból is, hogy ez hazug rágalom, hogy a világon nincs olyan türelmes nemzet, mint a magyar s hogy éppen a románok a legkiméletlenebbek nemzetiségi és vallási tekintetben.

De ha csakugyan elnyomnák nálunk az oláhokat, mint pl. Romániában a csángókat, akkor is ezzel a politikai eljárással, az állam ezen belügyével, nem volna semmi köze a nemzetközi tudománynak. Hiszen a tudománynak egyik gyakorlati mellékhatása éppen az, hogy lerontja az elfogultság, az önzés, az idegenkedés, a gyűlölet korlátjait az emberek közt. És első sorban az orvosnak, esküje és magasztos hivatása szerint, nem szabad tekinteni azokat a különbségeket, melyekkel a természet, a sors, vagy az előítélet elkülöníti az embereket egymástól.

Igaz ugyan, hogy a tudomány, a nemzetközi, nem lehet a nemzeten kívüli, nemzettelen, nemzetellenes. Hiszen csak úgy lehet nemzetközi, ha valamely nemzetnek szellemi terméke. A tudomány fejlődése nyelvhez, társadalomhoz, institúciókhoz van kötve,

Ezek ez idő szerint csak a nemzet keretében állhatnak fenn. A tudomány csak a nemzet mediumán át szolgálhatja az emberiséget. És ezzel egyúttal a maga nemzetének is szolgál. De ebben a törekvésben nem szabad más nemzet ellen fordulnia. A gyűlölködő tudománynak nem lehet jótékony hatása saját nemzetére nézve. A gyűlölködő tudomány nem tudomány!

A román orvosokból nem az igazságra törekvés, nem hazájuk szeretete, nem fajukhoz való ragaszkodás beszélt, hanem a gyűlölet, a magyarok elleni teljesen ok- és jogtalan, alap- és igazságtalan gyűlölködés. Szavuk nem a nemzeti önérték megnyilatkozása, hanem ellenségeskedő politikai demonstráció.

A román orvosok ezzel először is lemondottak arról, hogy őket tudósszámba vegye a nemzetközi tudomány, nem is számítva azt, hogy legjelesebbjeik Magyarországon, a magyar tudomány ölében szerezték ismereteiket. A román orvosok tudták, hogy az orvostudósok nagy nemzetközi gyűlésén nem szerepelhetnek, nem tünhetnek fel tudományuk által, és különösen nem a magyar kollegák mellett. Rafinált fogással, tehát távollétükkel akarnak tündökölni. És ezen alkalomból egyúttal ütni akartak egy nagyot a magyar nemzeten. A merénylet nem fog sikerülni. A román orvosok távollétét a tudomány korifeusai épp úgy nem fogják észrevenni, mint nem vették volna észre jelenlétüket. És a civilizált világ orvosai itt személyes tapasztalásból meggyőződhetnek arról, hogy a román orvosok rágalmai — rágalmak!

A román orvosok hazug fészkelődése árt saját hazájuknak. Ha szerényen meglapulnak, a világ nem veszi észre az ő és az országuk elmaradottságát. De hencegésük provokálja az éles ellenkritikát, az összehasonlítást. És akkor konstatálni kell, hogy Románia egész Európának legkevéssbé műveltebb országa. Hogy pl. az ujoncok

közt 75 százalék nem tud írni, olvasni (Oroszországban pl. csak 62 százalék).

És a román agitátorok ártanak magyarországi fajrokonainknak is. A hazai oláhok általán csendes, nem rossz indulatu nép. Sokkal jobban meg vannak elégedve helyzetükkal, mint pl. a romániai parasztok; szaporodnak, fejlődnek, haladnak. De önző, hazaáruló agitátorok izgatják. És ezzel kényszerítik a magyar nemzetet, hogy éber figyelemmel kísérje az oláh mozgalmakat és megelőző s megtorló rendszabályokkal védekezzék az államellenes törekvések ellen. Ha nem volnának az örülten rajongó, vagy aljasan önző bujtogatók, teljes békében élnénk oláh honfitársainkkal, rokonszenveznénk sok jó tulajdonságaikkal és gyanutlanul sokkal több tért engedhetnénk faji sajátságaik szabad érvényesülésének.

Azok, akik Romániában szítják a gyűlölséget a magyarok ellen, többnyire magyarországi oláhok, akik hazaáruló üzelmeikkel magukra zudították az egyébként nagyon türelmes és könnyen kijátszható magyar törvényt, ez elől Romániába szöktek s ott a magyarok elleni agitációból élnek. — Ilyenek zaklatták nemrég trónörökösünket is Sinajában. S míg ez kegyesen fogadta őket, mint a dinasztia rendületlen hiveit, akik pedig nyíltan hirdetik a Habsburg-monarchia szétdarabolását, az általuk felizgatott csőcselék és kamaszság meggyalázta Ferenc Ferdinánd leendő birodalmának, Magyarországnak zászlóit.

Vannak Romániában is kiváló, igazi tudósok. Ezekkel békében élünk és barátságos érintkezést tartunk fenn. De a fél- és áltudósok éhes farkája dühöng ellenünk. A kultúra, a tudomány igenis nagy politikai hatalom. Minthogy a román pszeudotudósok tudománnyal nem tudnak politikát csinálni, megpróbálják politikai fogásokkal tudományos szerephez jutni. Ez otthon sikerülhet nekik, de a nem-

Transsylvania étterem és Kávéház.

(A régi posta helyiségeiben.)

Elegánsan berendezve és minden kényelemmel ellátva. — Valódi szénaverősi és bolkácsi borok. — Asztaltársaságok, bankettek (1771) Figyelemes kiszolgálás! és lakodalmak részére alkalmas helyiségek.

zetközi tudomány világában rendszeresen kudarcot vallanak.

Egy pregnáns kísérletnek magam nemcsak tanuja, hanem az elhárításnak főtenyezője voltam. Minthogy a motívumokra nézve némi analógiát mutat a mostani esettel, röviden megemlékezem róla.

Az orientálistáknak minden harmadik évben ismétlődő nemzetközi kongresszusai kiválnak előkelőség és jelentőségük által. 1899-ben Róma volt a színhely. Itt megjelent egy nagy csapat román. Vezérük Urechia volt, a nagyműveltségű, előkelő, modern román kultur politikus, a magyareellenes liga elnöke.

Abba az osztályba iratkoztak, melynek én lettem az elnöke. Itt indítványt tettek, hogy a kongresszus kerítse el a Balkán etnografiai térképét, beleértve Magyarországot is. Felajánlották a költséget és a munkára is vállalkoztak. A politikai puccs célja annak feltüntetése volt, hogy a románok abszolút száma több mint a magyaroké, és ezt a falzumot az uralkodó tekintélyű orientalista kongresszus cége alatt akarták a nemzetközi tudományba csempészni.

En kifejtettem, hogy nem minden orientális ember egyuttal orientalista; hogy Magyarországnak ugyan uralkodó történelmi hivatása van a Balkánon, de maga semmiféle tekintetben nem számítható a Balkánfélszigethez; hogy a kérdésnek határozottan politikai tendenciája van, a politika pedig feltétlenül ki van zárva a kongresszus tárgysorozatából. Végül az ügyet mint az osztály hatáskörén tulesőt, a plénum elé utasítottam.

A közgyűlésen heves vitát idézett elé az ügy. A kongresszus olasz elnöke megvolt vesztegetve Románia által. A franciák is feléje hajótak. A balkánbeli képviselők politikai indokból nem idegenkedtek a tervtől. A magyar vezérférfiakon kívül a németek és az oroszok határozottan ellene voltak. Néhány kitűnő zsidó tudós ez alkalomból élesen kikelt Románia ellen, ahol ekkor javában dult a zsidóüldözés. A románok indítványát nagy többséggel elvetettük.

Politikai szédelgessel nem lehet a tudományos világban szerepelni. A budapesti orvoskongresszus előkelő tárgyilagossággal teljesen ignorálni fogja a román orvosok memorandumát, mint merőben hamisított bizonyítványt, amely az egészségest betegnek és a beteget egészségesnek hazudja.

Brassóvármegye junius havában.

A vármegyei főorvosjelentése.

Brassó, július 20.

IV.

Megírtuk, hogy Brassóvármegye közigazgatási bizottsága e hó 13-án tartotta gr. Mikes Zsigmond főispán elnökelete alatt e havi rendes ülését. A bizottság csaknem kizárólag kisebb jelentőségű adminisztratív ügyekkel foglalkozott és elfogadta az egyes hivatal főnököknek előterjesztett, a múlt óra vonatkozó jelentéseit.

E jelentések közül eddig közöltük a vármegyei főmérnök, árvaszéki h. elnök, kir. tanfelügyelő, pénzügyigazgató, és a vármegyei főjegyzőét, most

pedig közöljük a vármegyei főorvos jelentését.

Dr. Hantz Mihály vármegyei főorvos jelentése szerint:

A közegészségi állapot általában kielégítő volt.

Halálesetek összes száma 152; tüdőgümőkór volt a halál oka 14 esetben.

Abortus eset 1 jutott tudomásra.

A nem fertőző betegségek közül az emésztő szervek megbetegedései gyomor és bélhurut voltak gyakoribbak.

A fertőző betegségek közül:

Toroklob maradt a múlt óról 4, szaporodott junius hóban 8, összesen ápolatott 12, meggyógyult 8, meghalt 3, ápolás alatt maradt 1.

Vörheny maradt a múlt óról 26, szaporodott július hóban 27, összesen ápolatott 53, meggyógyult 29, meghalt 3, ápolás alatt maradt 21.

Kanyaró maradt a múlt óról 29, szaporodott junius hóban 61, összesen ápolatott 90, meggyógyult 65, meghalt 1, ápolás alatt maradt 27.

Hökhurut maradt a múlt óról 4, szaporodott junius hóban 6, összesen ápolatott 10, meggyógyult 3, ápolás alatt maradt 7.

Hasihagymáz maradt a múlt óról 4, szaporodott junius hóban 1, összesen ápolatott 5, meggyógyult 2, meghalt 1, ápolás alatt maradt 7.

Gyermekágyi láz 1 esetben fordult elő.

Összesen maradt a múlt óról 67, szaporodott junius hóban 104, összesen ápolatott 171, meggyógyult 108, meghalt 8, ápolás alatt maradt 55 beteg.

A fertőző megbetegedések száma az iskolák évfárá vizsgáinak pár héttel történt korábbi megtartása folytán lényegesen csökkent junius hó 2-ik felében.

Dajkaságba adott 24 gyermekre gyakoroltatott orvosi felügyelet.

Schütz né Páter Anna volkányi szülésznő Volkányból Vidombákba költözködött át. E hó folyamán Höltyvény községben

A r ö g.

Tizednapja szelte a „Sirály“ a végtelen vizet. A végtelen vizet. A hatalmas alkotmány szinte zajtalanul siklott tova a nyugalmasan ringó hullámokon, melyeket alig fodrozott a hűs tavaszi szellő.

Vidám mulatozás zaja verte föl az első osztályt. Elegáns hölgyek, fiatal és vén gavallérok szórakoztak zeneszó mellett.

A fedélközön egy sereg kisrendű ember: Kivándorlók. Parasztok, munkásember, nők, férfiak, gyerekek vegyesen. A cók-mójuk szanaszét. Az asszonyok fáradtak, csöndesek. A korláthoz támaszkodva bámulnak maguk elé. Szomorú, a múlt keserűségeitől fátyolozott tekintetük a végtelen kutatja, amelyből nemsokára a szabadság, a kenyér földjének kell fölbukkannia. A hajó egyenesen neki tart az ígért földjének. Rosszabb dolguk ott sem lehet, mint volt otthon...

Hátrább egy csoportban a férfiak. Elkeseredetten tárgyalják a kinlódás elmúlt napjait s a bizonytalan jövő esélyeit.

A vörös Péter viszi a szót. Odahaza

eljárta a „pártgyűlésekre“ érte a dolgot. Tagbaszakadt, hatalmas darab ember. Lángvörös haja csapzottan, rendetlenül hull a homlokára. Tipikusan gonosz arc, amelynek rosszindulatu kifejezését csak a szelid kék szemek tekintete enyhíti. Szidja az elhagyott partokat s lelkesen magyarázza, hogy bizony Kánaán az, a hová a „Sirályon“ jutnak. Az egyik tömzsi kis ember ellenkezni próbál: — Hátha még sincs igazad, Péter. Tán mégis csak jobb lett volna otthon maradni.

— Ugy-e, hogy jobb? — gúnyolódik a vörös Péter. — Nézni az ígát és éhen döglenni mellette, mint a kiverit kutya. Ugy-e, hogy jobb, hiszen legalább az édes hazában pusztulunk el?! Hagyd el, pajtás, jobban értem én azt. Végig próbáltam én mindent, koldusbot lett belőle. Haza! Szép szó uraknak. Szegény embernek ott a hazája, ahol kenyeret kap. Odaát pedig kapunk friss fehér kenyeret, meg szép vert aranyakat, aminek odahaza a színét se láttátok. Munka lesz elég csak győzzétek. Én még ki sem mozdultam a faluból, már kezemben volt az írás, hogy munka vár rám valamelyik, nem tu-

dom melyik szénbányában. Meg is mutatott, hogy bátorodjatok.

A többi szájtátva, csillogó szemekkel haligalta. Még az asszonyok is visszafordultak. A vörös Péteré is. Az pedig ment hátra a hajó fara felé, a ládikójához, az írásért. Kinyitotta. Valahol alul kerülhetett a paksaméta, föl kellett forgatnia az egész holmit. Csakugyan ott feküdt legalul. Mellette a láda sarkában egy kis darabka fekete föld, Isten tudja, honnan került oda. Hanem hát ott volt s a vörös Péter rajta felejtette a szemét. Szomorú, szép emlékek keltek belőle életre... Szép kis falu, valahol a Hernád völgyén... amit talán sohase lát többé viszont... meg egy kis temető egy fehér keresztés apró halommal... A nagy darab ember csak odaomlott a ládikó mellé. Belekönnyesedett a szeme. Gyöngéden kiszedte a rögit, a keszkenőjébe csavarta, odacsusztatta az inge alá, a szíve fölé s fájdalmas sóhaj szakadt föl a melléből:

— Istenem! a Jancsika sirján most nyílik az ibolya...

Aztán loppal visszafordult, nem látja-e meg valamelyik, hogy az inge ujját végig húzza a szemén...

pompás népfürdőt készítettek, hol a lakosság díjtalanul fürödhetik.

Hosszúfalú községben a vascsőves vízvezeték kiépítésének munkálatai megkezdettek.

Tápszerek megvizsgálásánál Brassóban több liter megromlott tejfő s néhány kosár megromlott meggy koboztatott el.

Orvosrendőri hullavizsgálat foganatosított Vidombákon vízbefulladásnál, Keresztényfalván önakasztásnál, Brassóban egy öngyilkosságnál, egy balesetnél s egy halvatalált egyénen.

A brassói kózkórház megvizsgálásánál sok hiány észleltetett, melyek részletes jelentésbe foglalva adattak be az alispán urhoz azon megjegyzéssel, hogy a hiányok igen nagy része csak új kórház létesítése álta volna megszüntethető.

HIREK.

Brassó, 1909. július 20.

— **Személyi hir.** Hiemesch Ferencz. kir. tan. polgármester, néhány napi tartózkodásra tegnap este Nagyszebenbe utazott.

— **Szterényi államtitkár és családja a Tátrában.** Poprádról táviratozzák, hogy Szterényi József államtitkár családjával tegnap délből Poprádra érkezett, ahol a nyarat tölteni fogja.

Halálozás. Edelstein Izrael kereskedő 80 ik évében rövid szenvedés után folyó hó 19-én Gidófalván meghalt. Temetése folyó hó 20 án d. u. 1 órakor volt Sepsiszentgyörgyön.

— **Adományozás.** Pánczél Tibor cs. és kir. huszárhadnagy édes atyja, néhai Pánczél István elhunyt alkalmából a róm. kath. plebánia hivatal útján 100 koronát adományozott jótekonny célra. A nemes adományért ezután mond köszönetet a plebánia hivatal.

— **Orvosi körökből.** Flechtenmacher Károly dr. több hétre terjedő nyári szabadságra elutazott Brassóból. Bővebb értesítés Vár-utca 108 szám alatti lakásán nyerhető.

— **Városi közgyűlés.** Brassó város képviselőtestülete július hó 28-án és 29-én d. u. 3 órakor tartja e havi rendes közgyűlését az Iparegylet nagytermében.

— **Koszorúmegváltás.** Steinhart Lilike elhalálása alkalmából Adler Adél urnő 30 koronát, Fischer Sámuel 10 koronát adományoztak a Steinhart alap javára, amiért ezután is köszönetet mond az alap kezelősege.

— **A Männergessangverein Sinajában.** Még mindig nem hangzottak el a Männergessangverein jubileumának végakordjai, még mindig felhangzik egy-egy dal, amely emlékeztet a szász férfitársaság csak nemrég lezajlott ötvenéves jubileumának ünnepeire. A brassói Männergessangverint fennállása ötvenéves jubileuma alkalmával Carmen Sylva, a románoknak költői lelkű királynéja, tudvalevőleg összes műveinek diszkiadásával ajándékozta meg. A királynő ezen ajándékáért köszönetet mondandó, a brassói Männergessangverein vasárnap délelőtti kirándult Sinajába, s ott a Pelesch kastély előtt szerenáddal lepte meg a román királynőt. Az ünnepelt fejedelemasszony az erkélyről hallgatta végig a minden tekintetben a Männergessangvereinhoz méltóan sikerült szerenádát, amely után Römer, a dalegylet elnöke, meleg szavakkal üdvözölte a királynőt s köszönte meg a valódi fejedelmi ajándékot, amellyel a királynő meglepte a dalegyletet. A királynő megható beszédben

válaszolt a dalegyletnek. A beszédek elhangzása után ismét felcsendült a dal, amely talán a legutolsó volt az ünnepi dalok között. A dalegylet, miután testületileg szemléltette meg a hatalmas kastélyt, az esti gyorsvonattal tért vissza Brassóba.

— **Örsáthelyezések.** A m. kir. VII. számú csendőrkörlet csikszeredai szárnyának dragojásai nyári őrsé állandósítva, 1909. jun. 24-én Csikmadarasra, segesvári szárnyának lemneki őrsé pedig 1909 évi július 1-én Szásztyukosra helyeztetett át.

— **Közrend a Kapu utcában.** Brassó városa, úgy látszik, olyképp akarja megoldani azt a nehéz problémát, hogy miképp lehet nagyvárossá lenni, hogy a belváros egyik legforgalmasabb utcájának, a Kapu-utcának rendbentartására a legkevésbé sem fordít gondot. Sajnálatosul kell konstatálnunk, hogy a Kapu- utcában, — enyhén szólva, — ázsiai állapotok uralkodnak. A szegény járókelő, s a napi munkában sürgő-forgó adófizető polgárnak, mikor ezen az utcában keresztül megy, nincs és nem lehet egyéb dolga, mint az utca porát nyelni. Mert a Kapu-utcában öntözésről szó sincs. S ha véletlenül mégis megtörténik az a világraszóló esemény, hogy az öntöző kocsis erre fele vetődik, akkor meg az az öt centiméter magas porréteg, amely a Kapu-utcat mint egy védőburok fedi be, a vízzel össze elegyedve kikerülhetetlen pocsként vedlik át. Akkor aztán ember legyen a talpán, aki száraz lábbal keresztül jut a kocsin. Itt egyszeri öntözés nem segít, legjobb módszer ezen állapot megszüntetésére, ha a város seprőgéppel egyszer alaposan megtisztítatná az utcát a portól. S egyúttal kérjük a várost, hogy utasítsa a vállalkozót, hogy városunk ezen legforgalmasabb utcáját tartsa nagyobb gondozás alatt, illetőleg, hogy szabatosan fejezzük ki magunkat, gondolva egy kicsikét. (Beküldetett.)

— **Fogházi élelmezés.** Az erdélyi részi kir. birósági fogházakban letaróztatottak élelmezésére nézve 1910 január 1-től kezdve a kolozsvári kir. főügyészség szerződést fog kötni. Az erre vonatkozó szállítási feltételek a brassói kir. ügyészségnél (Igazságügyi palota II. em. 126. ajtó) megtekinthetők.

— **Látványosságok a Tömös patak mellett.** Romániába Tömösön át visz a vonat. Ott, ahol a Tömös patak messze földről kanyarog. A Tömös pataknak pedig az az egy jó, megbecsülhetetlen s eléggé nem méltányolható tulajdonsága van, hogy szabad benne boldog-boldogtalannak fürdeni. S ezen jogot gyakorolják is szeltemben-hosszában. — Tehát a vonat megy, a Tömös patak pedig kanyarog. A vonaton utazó közönség gyönyörködik a Tömös völgy természetadta szépségeiben. A patakban pedig . . . pedig . . . eh, beszéljünk nyíllan, anyaszülte meztelenen fürödnek a tömösi gyerekek. A tömösi fürdőző gyerekek pedig tudják az illetet, mert könyvből tanulták. Olyképp tanulták az illemkönyvből, hogy a mikor a vonat a természet szépségeiben gyönyörködő utasokkal a messze földről és földön kanyargó Tömös pataka mellett elrobog, a vonat felé fordulva olyan forma magaviseletet tanusítsanak, amelynek látására még a legdurvább kocsis is elpiruljon, s amellyel a legdurvább szemérmertlenséggel mutatnak füget az utazó közönségnek — csoportokban kiállva Ádámkosztümben a patak tulsó partjára. Mert hát a tömösi gyerekek illemkönyvében ez így van, s ők ezt

pontosan be is tartják. S miért ne tartanák be? Hisz az a szerencsétlen utas, akinek ezt a füget mutatják, úgy sem fog velük soha többé ez életben találkozni. Jól van, ha a Tömös patakát szabadfürdőnek használják, legyen úgy. De kérjük, szabad-e a természet szépségeiben gyönyörködő utasoknak élvezetét ilyen alávaló viselkedéssel elrontani? A szegény utazó hölgyikének ott kell hagyni az ablakot, amelyből pedig oly szép kilátás nyílik a szabadba, hogy arcpirulással húzódnak meg a kocsis belsejében. Felhívjuk az illetékes hatóság figyelmét erre a minősíthetetlen viselkedésre, s kérjük egyúttal, hogy ha már a szabadfürdés meg van engedve a Tömös patakában, korlátozza ezt annyiban, hogy ez a bokrok mögött történjék, hogy ne legyen kénytelen az utazó közönség ezen, esztétikai élvezetet semmiképp nem nyújtó látványosságnak önakaratán kívül is tanuja lenni. Reméljük, hogy a legközelebbi tömösi kirándulásunkkor már meg leszünk fosztva ezen rögtönzött szépségversenyek szemléletének élvezetétől.

— **A gyilkos szesz.** Az alkohol, a pálinka, mely sajnos minden társadalmi ellenaktió dacára is még mindig oly vészes szerepet visz különösen annak az alsóbb néposztálynak életében, mely fáradságos munkájának szerény gyümölcsét, kis keresetét nagyrészt erre fordítja, — ismét egy áldozata van. Amint ugyanis a fogarasi kir. bíróságnak a helybeli királyi ügyészséghez ma érkezett távirati jelentése tudatja, egy ludisori (fogarasmegyei) földmivesnek Druga Miklósnak neje alkoholmérgezés következtében hirtelen meghalt. Részletek még nem tudhatók, csak annyi bizonyos, hogy az elhalt nő erős kedvelője volt a szesznek. A törvényszéki vizsgáló bizottság az orvosi szakértőkkel együtt még a mai nap folyamán a hulla boncolása és a vizsgálatok befejezése végett a helyszínre kiszállott.

— **Tusnádfürdőről.** Tusnádfürdőről írják: Tusnádon, habár lassan, mégis gyűlnek a vendégek. S a f r a n e k fürdőorvos vezetésével a vigalmi bizottság a fürdő szezon alatt különböző mulatságokat és kirándulásokat fog rendezni. Augusztus 1—8-ig Fehér Károly szintársulata fogja a tusnádi fürdőközönséget szórakoztatni. E hó 25-én vasárnap fogják megtartani az Annabált, amelyre évente átrándul a fürdőre a környékbéli vármegyék egész mulatni vágyó fiatalsága.

— **Elhárított vasuti szerencsétlenség.** Aradról táviratozzák: A Tövis felől vasárnap délután érkezett 603 sz. gyorsvonat majdnem összeütközött a 609 sz. tehervonat egy részével. A tolatásnál a tehervonat ugyanis a gyorsvonat sineire tévedt és a két vonat egymással szembe került. Kiss Dániel, a gyorsvonat mozdonyvezetője alig két lépésnyire a tehervonattól hirtelen fékezett és megállította a vonatot. A gyorsvonat utasai erre kiugráltak a vonatból és a mozdonyvezetőt lelkesen megajánlezték, hogy az összeütközést sikerült megakadályoznia. Szigorú vizsgálatot indítottak.

Azok az alkoholisták! A romaiaknál nevelési elv volt, hogy a rabszolgákat lerészegítették s a római ifjakkal a részegséget így utáltatták meg. Magyar kiadása ennek a következő erdélyi történet: Részeges emker volt Szűcs István uram. Előkerítette hát egyszer a plébános és igazi böjti predikációt tartott neki. Beszélt az alkohol káros hatásáról, a belőle származó rettenetes nyavajákról, a züllésről, a csuf

halálról és izzó pokolról. Végül magabaszálást ajánlott neki és kérte, hagyjon fel a folytonos ivással, majd meglátja, milyen szép lesz az élete, milyen könnyen fog dolgozni. Szűcs István bögött a meghatottságtól és megesküdt, hogy megjavul, nem iszik többet és becsületes ember módjára dolgozni fog. Idők múltán ismét találkozott vele a plébános. Öröm volt ránézni: az azelőtt szurtos, rongyos ember most ragyogott a tisztaságtól. Leritt róla a jó mód. — Látod, mit tesz a tisztességes munka, — mondotta neki a plébános. — Szép, hogy megfogadtad tanácsomat. Tehát dolgozol? Hol vagy alkalmazva? — Hát instálom, tisztelendő uram, jó állásom van nekem. Az alkoholelleses bizottságnál vagyok alkalmazva, rajtam tanulmányozzák a pálinka romboló hatását.

— **Látványosság a fővárosban.** Azok az idegenek, akik Budapestre jönnek, el ne mulasszák felkeresni és megtekinteni Nagy Zsigmond legnagyobb alkalmi lakásberendezési áruházát, mely a fővárosnak egyik legszebb látványossága és amely Budapest, VI. Lázár-utca 3. sz. alatt a cég sását házában létezik. Óriási választékban lehet ott találni mahagoni, palisander, jávor és cseresznye-fa háló, ebédlő, uriszobák és szalon-garnitúrákat a legjobb minőségben és a legolcsóbb árakban. Szőnyegek és csillárai páratlanok. Az angol bőrgarnitúrák, rézbutorok és festmények különlegességszámba mennek. E cég egész Európában híres arról, hogy utólérhetetlenül és komplettül rendez be szállodákat, kastélyokat és uriházakat. Olvasóink, ha Budapestre mennek, tekintsék meg e legelső áruházat.

— **Találtatott** 2 esőtarló, 2 sétatob, egy zöld bőrből készült szivarkatárca pénztartalommal, a sétatéren egy női táska és egy kis pénzestárca pénztartalommal. A rendőrségen átvehetők.

— **Márkus L.** Kézimunka előnyomda üzlete Kapu-u. 34. — Készít legujabb, francia szabásu, gyomorvédő mellfűzőket, haskötőket, grad-haltereket stb. a legjutányosabb árban. —: Javításokat is elfogad. —: Vidéki megrendelések a legpontosabban eszközöltenek, pontos és gyors kiszolgálás. (159)

— **Tarcsi Pál** elvállal mindennemű butorcsomagolást. Található a Magyar Polgári Kör helyiségében, Kapu-utca 48. sz. a

Színház.

Brassói színház.

Szerdán, 1909. július hó 21-én:

Forradalmi nász.

Szinmű 3 felv.

Pénztárnyitás 7 órakor. — Kezdet 8 órakor.

Heti műsor:

Csütörtökön: Tatárjárás.

Pénteken: Buborékok.

Szombaton: Ujdonságul először: Három feleség.

Vasárnap d. u.: A falurossza.

„ este: Három feleség.

Hétfőn: Három feleség.

— **Három feleség.** Lehár Ferencz legujabb operettejét, a **Három feleséget** szombaton mutatja be a színtársulat. A darab Budapesten a Király Színházban került színpadra nagy sikerrel. Lehár fényes zenészerzői kvalitásai ezen darabjában is

érvényesülnek s remélhetőleg a brassói közönségnek is tetszeni fog. A három feleséget Nagy Aranka, Várady Margit, Zsigmondi Anna; — a férjet Barics Gyula adják.

— **Buborékok.** Csiky Gergelynek egyik legjobb, legszellemesebb vigjátékát adja a színtársulat pénteken. A **Buborékok** az a darab a költő művei közül, mely soha elévülni nem fog, amelyet a színpadok mindig adni fognak. Részt vesz e l ő a d á s á b a n az egész vigjátéki ensemble. Ujváry, Faragó, Szomoró, Komjáthy, Barics, Majthényi, Bársony, Vágóné, Bodroghy Lina, Fái Flóra, Sz. Rosos Gizella, Lugosy Irén, Szilágyi Rózsi, Eöry Lajos, Serfőzy György.

— **Komjáthy János** igazgató, amint azt már ismételtén jeleztük, Brassóból Kassára menet szeptember végén Aradon előadást tart társulatával az aradi vesztőhely megváltása céljaira összegyűlt alap javára. Komjáthy az erre vonatkozó módozatok megbeszélése céljából vasárnap este Aradra utazott, ahonnan Budapestre megy, hogy a szeptember elsején kezdődő új színészesztendőre szükséges további szerződtetéseket elvégezze.

— **Színkerületi közgyűlés.** Kovásznáról jelentik, hogy ott a II. színkerület Kállay Ubol csikvármegyei főispán elnökelete alatt f. hó 16-án tartotta meg közgyűlését. E közgyűlésen megállapították a szeptembertől kezdődő színiévad teljes programját, amely szerint a társulat működési terveze a következő:

Nagyenyed szeptember 2-től október 6-ig
Erzsébetváros október 7-től október 27-ig.
Sepsiszentgyörgy október 28-tól nov. 25-ig.
Fogarás november 27-től január 1-ig.
Csíkszereda január 3-tól február 22-ig.
Kézdivásárhely február 24-től március 25-ig.
Gyergyószentmiklós március 27-től ápr. 28-ig.
Sepsiszentgyörgy április 30-tól május 21-ig.
Szászrégen május 23-tól június 25-ig.
Dicsőszentmárton június 27-től július 12-ig.
Kovácsna július 14-től július 29-ig.
Tusnád augusztus 1-től augusztus 8-ig.
Előpatak augusztus 9-től augusztus 20-ig.

Telefon — Távirat.

(Saját tudósítónk jelentése.)

(Budapest, 1909. július 20.)

Ferencz József és Edvard király találkozása.

Edvard angol király augusztus 10-én Marienbadba utazik. Utközben Ischlbe megy Ferencz József látogatására.

A német kancellár bemutatkozása.

Bécsből jelentik: az ujonnan ki-nevezett német kancellár legközelebb Ischlben bemutatkozik Ferencz Józsefnek.

Rabló cigányok.

Szombathelyről jelentik: Genyeházán a községi takarékpénztárba kóbor cigányok törtek be. A feltört Wertheim-szekrényből 1846 koronát raboltak el. A rabló cigányok közül egy önként jelentkezett a rendőrségen, a

hol bevallotta, hogy a rablást a Kolompár-tamília követte el.

Lopás a pozsonyi posztógyárban.

Pozsonyból jelentik, hogy az ot-tani posztógyárban nagy lopás történt. Kiderült, hogy a gyár munkásai már 10 év óta dézsmálják a gyár áruraktárát. Az ellopott tárgyak értéke meghaladja a százezer koronát.

Gyermekrabló vándorkomédiások.

Pozsonyból jelentik, hogy Kalmár György vándorkomédiás és truppja néhány hónappal ezelőtt elraboltak egy tizenegy éves gyermeket.

A gyermek most megszökött a trupptól. A vándorkomédiások kinzásaitól teljesen nyomorék állapotban, megnémulva tért haza szüleihez.

Gyilkosságok.

Erzsébetfalván ma egy épülőfélben levő ház előtt megcsonkított testtel holtan találták Gáti József 12 éves fiút. A meggyilkolt gyermek valószínűleg egy pervers ember áldozata.

Nagyperkátáról jelentik, hogy egy Pozsonyi Lajos nevű munkás meggyilkolt egy Horvát Mária nevű asszonyt. A gyilkos az asszony nyakát elvágta és hasát felhasította. A gyilkos a rendőrségen azt vallotta, hogy ellenállhatatlan ösztön készítette a gyilkosságra.

Melyik anya nem ismeri

a csecsemőkor ijesztő betegségeit? A hányszékelést, a bélhurutot, a hasmenést stb? Boldog az az anya, aki a „Kufeko” kiváló tulajdonságait megismerte és tudja, hogy a „Kufeko”-val való táplálkozás kedvéértének egészségét és fejlődését előmozdítja és épen tartja.

Nősülni óhajt

elsőrendű műiparos.

Oly tisztességes, nemeslelkű hölgy, ki némileg támogatni tudna, írjon „Hűség és boldog jövő” jelige alatt Baár József szobrász címére: Brassó, Bolonya Malom-u. 26. Vallás nem határoz. — Lehet magyar, vagy német származásu. (1866)

KAPHATÓK jutányos árak és feltételek mellett — részletfizetésre is — elsőrangú gyártmányu minden fajta varrógépek, kerékpárok, fa- és vasbutorok, képek, tükrök, inga és zsebórák arany- és ezüstszálak, divánok, matracok, fali- és futószőnyegek, paplanok, mindenfajta vásznak, köntöskelmék kész férfi- és fiuruhák, esetleg, mérték után is készítenek. Nagy választék nemzeti zászlókban.

Szöllősy Zs.

Brassó, Kapu-utca 69

Ügynökök megfelelő fizetés mellett felvétetnek.

Uj fogászati műterem!

Tisztelettel van szerencsém a m. t. közönséget értesíteni, hogy ideiglenes helyiségemben, Weisz-Mihály u. 22. szám — Rózsater 10. szám (átjáró ház) alatt

fogászati műtermet

nyitottam, ahol úgy a kautsuk fogsorokat, mint a legkomplikáltabb aranykorona hidmunkákat a legujabb vívmányok alapján a leggondosabb kivitelben készítem.

Különösen figyelmébe ajánlom a m. t. közönségnek platinaösszetételű fémből készült hidmunkáimat (ki nem vehető lemeznélküli fogak) mint fontos újdonságot, mely a drága aranyat minden tekintetben pótolja, sőt annyiban fölül is mulja, hogy a szájban állandóan fehér színű marad és összehasonlíthatatlanul olcsóbb!

Szükség esetén kérem bizalommal hozzám fordulni és maradtam alázatos tisztelettel:

Sole Izidor,
fogtechnikus.

Vidékiek aznap kielégítettnek.

Hirdeléseket felvesz a kiadóhivatal

Kellemen Ferenc a „Fehér-templomhoz”
gyógyszertára —
Kolostor-utca 8. szám alatt.

Ajánlja kitűnő saját készítményű biztos hatású:

Vénus oréme	1 tégely	— .80 f
Vénus szappan	1 darab	— .60 f
Vénus powder	1 doboz	1 20 f
Petrolin hajszesz	1 üveg	2.— f

Nagy választék különlegességekben, ásványvizekben, parfümökben és gummiárúokban.

Nem kisebb ember, mint a miniszterelnök orvosa Prof. Dr. Kuzmik mondja bizonylatában, hogy: „bármely francia gyártmánytál vetekedhetik” a

Dr. KENYERES-féle

GYÓGY-COGNAC

Kapható az ország minden előkelőbb kereskedésében ahol még nem, direkt (postán is) a gyárból.

$\frac{1}{1}$, $\frac{7}{10}$, $\frac{5}{10}$, $\frac{35}{100}$ és $\frac{3}{10}$ literes palackokban.

Silány utánzatoktól csak az véd meg, ha határozottan Dr. Kenyeres-félet kérünk.

Két 1 lit. eredeti palack postautánvétellel az országban bárhová bérmentve 16 kor.

Kenyeres Károly, Brassó.

Cs. és kir. orsz. szab. szeszfinomító, cognac, rum és liqueur-gyár, Erdélyi szeszkülönlegességek és a

Dr. Kenyeres, orvos-féle gyógy-cognac, gyógyfűkesertő és sós-borszesz gyára. Alapított 1865.

A ki jó villásreggelit és egy jó pohár erdélyi bort vagy frissen csapolt sört akar inni, az jöjjön a tanácsházi pincébe

Kodesch Viktor-hoz
számbe a közuti v. megállóhelyre.

Legszébb!!
Legolcsóbb

képeslevelezőlapok

csak a
BRASSÓI LAPOK-nál
Kapu-utca 64. sz. a. kapható

„A régi Tanácsházban”
Buzasor 4. sz.

alatt lévő borkimérésben úgy helybeliek, mint idegenek
kitűnő borokat
kapnak. (Asztali és palackborok)

JÓ BOROK.

(asztali és palack borok)

A „Fehér kaka”-hoz
címzett borkimérésben dílan-
dóan raktáron vannak.
— Kapu-u. 20. sz. a.

Központi Nr. 1. Szálló Brassó.

A város és vidék közönségének találkozó helye. Kényelmes, tiszta szobák. Gyönyörű tánc- és étterem.
Kitűnő konyha. Valódi jó italok.
Pontos kiszolgálás. Omnibusz a vasútállomásonál.
Whynanek József, szállodás.

Első brassói

mű és borotva homorukészítő

Nagy raktár

finom acélárúban.

Szolid kiszolgálás! Valesio J. utóda
Kapu-utca 16.

Pásztori Sándor

sodronyszövet-fonat kert-
kerítés és ruganyos acél-
sodrony-ágybetétek gyára
BRASSÓ, Kórház-u. 32.

Tellmann Vilmos és Tsai

posztógyára, BRASSÓ.

Hátulsó-utca 50—56 szám alatt.

Ajánlja saját készítményeit.
mindenféle
posztókban és flanellekben.

Foith György és Társa

kötőgyár, rövid- és szövő-áru üzlet
nagyban és kicsinyben

Kapu-utca 24. sz.

Saját gyártmányú kötött-áru. Mindenféle harisnya és triko-áru olcsón és nagy választékban kaphatók.

Eredeti „PFAFF” varrógépek

Wetzel Otto

BRASSÓ.

Weisz-Mihály-u.
30. szám alatt.

csak a védjeggyel.

Legnagyobb választék kongrészsövetekben.

Hölgyek, akik szép kézimunkát venni akarnak, győződjenek meg arról, hogy én csak finom árut tartok.

Törülközőkre, zsebkendőkre, szalvétákra, asztalneműre monogrammok 5—6 óra alatt bármily mennyiségben himeztetnek.

Weisz Mihály-u. 4. **BOLESCH FRIGYES**
(Copony-féle ház.)

Mindennemű fehérnemű készítése.

Szülő szálloda

→ Medgyes. ←

Ajánljuk ujonnan berendezett szállodánkat.

Wéber és Arva.

Az Eszterházy és tanácsház pincékben kaphatók a legjobb és legtisztább erdélyi borok.

Friss villásreggeliről mindig gondoskodva van.

Brassóvármegye alvidéki járás főszolgabírájától.

Szám : 2188—1909.

Pályázati hirdetmény.

Brassóvármegye alvidéki járás Szászhermány nagyközségben megürült **községi II. jegyzői állás** betöltése végett ezennel pályázatot nyitok.

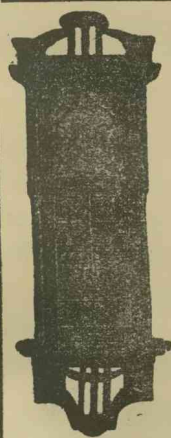
Ezen állással a következő javadalmazás van összekötve:

1. Évi fizetés 1600 korona.
2. Természetbeni lakás, a melyet a község évi 200 kor. lakbérrel megváltani magának fenntartja,
3. A magán munkálatok után járó szabályrendeletileg megállapított díjak.
4. A marhalevel kezelés és törzskönyvvezetés után járó díjak 6. §-a, illetve 1900. évi XX. t.-c. 3. §-a értelmében felszerelt és életkorukat eddigi alkalmaztatásukat és nyelvismereteiket igazoló bizonyítványokkal ellátott pályázati kérvényüket 1909. évi **augusztus hó 3-áig** annál is inkább alólirotthoz nyújt-sák be, mivel későbbben érkező folyamodványok nem fognak figyelembe vétetni.

Földvár, 1909. július hó 17-én.

Wendel Márton,
főszolgabíró,
tb. várm. főjegyző.

Brassó legolcsóbb és legpontosabb óra-javító műhelye.

Grünfeld József

műorás és ékszerész

Brassó, Kapu-utca 49.

Nagy választék mindennemű svájci zseb, fali, inga és különböző dísz-órákban. M. K. fémjelzett 14 karatos arany áruban.

Készítik minden az órás-szakmába vágó egyszerű és különleges munkákat. **2 évi jótállás.**

Alapos munka!! Méltányos árak

Gramofon javítások is elfogadtatnak.

Szám 11456—909,

Hirdetmény.

Brassó városának 1910. évi bevételeiről és kiadásairól szóló költségvetési előirányzata az összes hozzátartozó mellékletekkel és a városi képviselőtestület pénzügyi albizottságának erre vonatkozó javaslatával együtt az 1886 évi XXII t.-c. 125 §-ának értelmében 15 napon át, vagyis 1909. évi július hó 17-étől, július hó 31-éig a hivatalos órák alatt délelőtt 8—12 óráig a városi számvétség hivatali helyiségében (Kapu-utca 63 szám) közszemlére fel van fektetve.

Mi ezennel oly hozzáadással tétetik közhirrre, hogy a jelzett idő alatt minden községi adófizetőnek a költségvetési előirányzatba betekinteni és arra vonatkozó netaláni észrevételeit 1909. évi július 31-ig a városi tanácsnál írásban benyújtani jogában áll.

Brassó 1909. évi július hó 7-én.

(1867)

A városi tanács.**BRASSÓI LAPOK****KÖNYVNYOMDÁJA**

készít mindenféle nyomtatványokat a legszebb kivitelben és legjutányosabb árban.

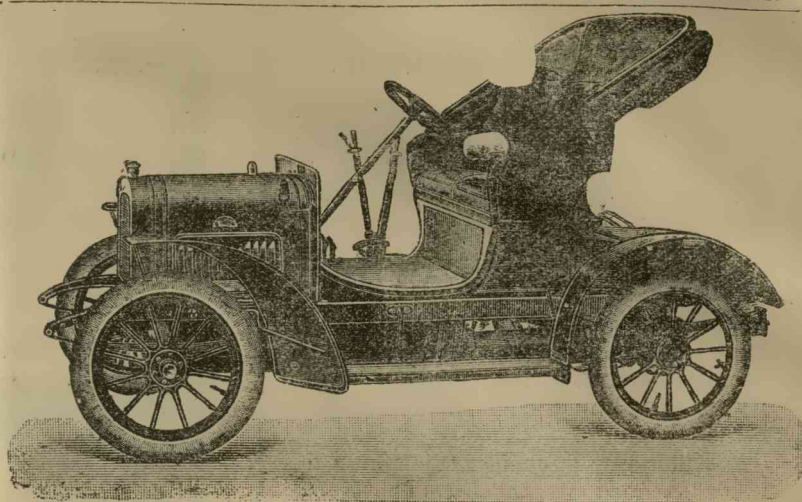
A legszebb képes levelezőlapok, finom és divatos, szebbnél-szebb levélpapírok:

Iskolatáskák, író- és rajzeszközök, valamint mindenféle iskolai cikkek nagy választékban kaphatók

a „BRASSÓI LAPOK” könyvkereskedésében
BRASSÓ

Iskola Alapítvány, Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Porond 5 sz. Navrea Luon Curnáluj

Tanulmányos a Brassói Lapok nyomdája

A PUCH automobilonok

és **motorkerékpárok** mégis a **legjobbak**

Képviselő: **Meoser Mihály** Brassó, Kapu-u. 39.

Ugyanitt kapható: Autodozumatik, Autoolaj és Benzin.

Eladó

vendéglőberendezés,

u. m. asztalok, székek, kertiszékek, egy jókarban levő **billiárdasztal** hozzávaló teljes felszereléssel; továbbá egy 10 méter hosszú és 6²⁵ méter széles díszes **kerti pavillon**.

Megtekinthető Kut-utca 23. sz. a.

Ugyanitt több csinosan berendezett **kerti szoba** butorozva kiadó.

1856

120—909. sz.

Hirdetmény.

A román főgymnázium és felsőkereskedelmi iskolai épületek (Porond utca 2 és Templom sor 5) **csatornázási munkálatok** vállalatban átadása tárgyában **f. év július hó 27-én délelőtt 10 órakor**, alolított gör. kel. román központi iskolák gondnoksági irodában ajánlatokkal és szóbeli árverés tartatni fog.

Zárt ajánlatok és 10% bánatpénzzel ellátva alolított gondnoksági irodában f. év július hó 26-ig adandók be.

A szóbeli árverésen is egy 10% bánatpénz leteendő:

A tervek és föltételek a gondnoksági irodában (Saguna sor 7.) mindennap 8—12 és 3—6 óra között láthatók.

Brassó, 1909. július hó 16-án.

A gör. kel. román központi iskolák gondnoksága.

(1863)

VENUS

Mosó, tisztító és ágytolltisztító intézet Brassó, Kapu-u. 57.

A legújabb gépekkel felszerelve mos és vasal **női és férfifehérműt** a legolcsóbb árak mellett gyorsan a legszebb kivitelben.

Mindennemű fehérműn kívül (ingek, gallérok és manggetták stb.) házi-, szállodai és vendéglői fehérműveket is elvállal és még télen is

24 óra

alatt szállít.

Csipkefüggönyök különösen nagy óvatossággal kezeltetnek, valamint mosó ruhák és blousok is újjá változtatnak, a mire a közönség figyelmét különösen felhívjuk.

Árjegyzékkel a következő felvételi helyek szolgálnak:

Központ és iroda: Kapu-utca 57.

Rom. Templom-utca 34 sz. Lorenz Gáspár urnál.

Vasut-utca 54 sz. Szabó Lajos urnál.

Porond 5 sz. Navrea Luon Curnáluj

(1882)